№3 (232)
2008

Права на волю

Праваабарончы бюлетэнь

Улада паводзіць сябе па-дзікунску

Беларусь – апошняя краіна ў Еўропе, дзе практыкуецца сьмяротнае пакараньне

Як стала вядома 5 лютага са сродкаў масавай інфармацыі, у дачыненьні да трох лідэраў гомельскай злачыннай групоўкі — Сяргея Марозава, Валерыя Гарбатага і Ігара Данчанкі быў прыведзены ў выкананьне сьмяротны прысуд. Як паведаміў БелаПАН адзін з гомельскіх адвакатаў, якія бралі ўдзел у судовым працэсе па справе «марозаўскай банды», дакументы аб прызнаньні С.Марозава памерлым прыйшлі на мінулым тыдні ў ЗАГС Чыгуначнага раёну Гомелю.

Меркаваньне беларускіх праваабаронцаў адносна сьмяротнага пакараньня ў Беларусі выказаў віцэ-прэзідэнт Міжнароднай федэрацыі правоў чалавека Алесь Бяляцкі: "Апошнім часам з вуснаў Аляксандра Лукашэнкі неаднаразова даводзілася чуць пра тое, што Беларусь – гэта еўрапейская краіна, а беларусы – еўрапейскі народ. Але, на жаль, даводзіцца канстатаваць, што сёньняшняя ўлада не адпавядае ані народу, ані краіне. Бо паводзіць сябе проста па-дзікунску. Я маю на ўвазе сьмяротныя пакараньні, якія выконваюцца ў Беларусі. У Еўропе, а таксама сярод усіх постсавецкіх краінаў гэтак ужо ня робіць ніхто!

У той час, як яшчэ ў дваццатыя гады беларускія па-еўрапейску арыентаваныя палітыкі з партыяў Беларуская Хрысьціянская дэмакратыя і Беларускія сацыялісты-рэвалюцыянеры, якія дзейнічалі ў Заходняй Беларусі, абвясьцілі ў сваіх палітычных праграмах – у выпадку іх прыходу да ўлады – адмену сьмяротнага пакараньня, дык карані сёньняшняй беларускай улады – у сталінскім таталітарызме 30-х гадоў, калі людзей зьнішчалі сотнямі тысячаў. І менавіта праз расстрэл. І таму расстрэлы як пакараньне для сёньняшняй улады – звыклая справа.

Беларускія праваабаронцы рашуча выступаюць супраць сьмяротнага пакараньня. Мы спадзяемся, што за пустымі дэкларацыямі еўрапейскасьці, якія перыядычна чуюцца ад беларускіх дзяржаўных чыноўнікаў, адбудуцца рэальныя крокі па ўсьведамленьні – што ж гэта такое – цывілізаванасьць і еўрапейскасьць. І ўрэшце варварскія, шаманскія традыцыі будуць спыненыя".

Працяг тэмы на стар. 4-5.

Праваабарончыя матэрыялы можна таксама прачытаць на сайтах: www.spring96.org; www.charter97.org; www.baj.ru

Артур ФІНЬКЕВІЧ – першы дзень на волі.

SAMIZDAT.org

Артур Фінькевіч вызвалены датэрмінова

5 лютага ў Магілёўскім абласным судзе адбыўся разгляд касацыйнай скаргі палітвязьня Артура Фінькевіча. На судовае паседжаньне прыйшлі магілёўскія прадстаўнікі грамадзкасьці, з Менску прыехалі падтрымаць зьняволенага моладзевага лідэра палітыкі і паплечнікі, сярод якіх былі Зьміцер Хведарук, Наста Палажанка, Людвіся Атакулава, Уладзімір Сяргееў, Мікола Сяргеенка, нядаўна вызвалены Зьміцер Дашкевіч, Павел Севярынец, Алесь Міхалевіч, Эніра Браніцкая, Вячаслаў Сіўчык,

(Працяг на стар. 2)

Артур Фінькевіч вызвалены датэрмінова

(Пачатак на стар. 1)

Аляксандр Макаеў, а таксама прадстаўнік амерыканскай амбасады і праваабаронцы.

Як паведаміў ПЦ "Вясна" Зьміцер Хведарук, пракурор Каранькоў, які падтрымаў першапачатковы прысуд, кардынальна зьмяніў сваё стаўленьне да віны Фінькевіча: "Пракурор павёў сябе супергуманна, па многіх пунктах абвінавачаньня знайшоў зьмякчальныя абставіны. Было бачна, што ён пад час свайго выступу моцна хваляваўся".

Калегія Магілёўскага абласнога суда пад старшынствам судзьдзі Ігара Прошкі нечакана для многіх пастанавіла зьмяніць вынесены Артуру Фінькевічу прысуд раённага суда ад 20 сьнежня і вызначыла пакараньне, якое актывіст Маладога Фронту ужо адбыў на гэты час. Такім чынам, праз некалькі гадзінаў палітвязень апынуўся на волі. Усе чакалі ягонага вызваленьня каля сьледчай турмы № 4.

Адвакат адразу наведала Артура Фінькевіча і паведаміла яму навіну. Артур падзякаваў усім за падтрымку.

Нагадаем, што палітвязень Артур Фінькевіч, які адбываў пакараньне ў выглядзе абмежаваньня волі за нанясеньне графіці палітычнага зьместу, быў арыштаваны 26 кастрычніка і зьмешчаны ў сьледчы ізалятар. Да вызваленьня яму заставалася каля паўтара месяца, аднак 16 лістапада Фінькевічу было прад'яўленае новае абвінавачаньне па арт. 415 КК РБ «Ухіленьне ад адбыцьця пакараньня ў выглядзе абмежаваньня волі» за парушэньні ўнутранага распарадку сьпецкамендатуры. 20 сьнежня Кастрычніцкі райсуд Магілёву прызнаў лідэра моладзевага дэмакратычнага руху вінаватым ва ўчыненьні прад'яўленага крымінальнага злачынства і прысудзіў да 1 году і 6 месяцаў пазбаўленьня волі ў калоніі агульнага рэжыму.

Фота byMedia.net

Артур ФІНЬКЕВІЧ на прэс-канферэнцыі. Менск, 6 лютага.

"Выхад на волю палітвязьняў кампенсуецца іншымі рэпрэсіямі"

Першы намесьнік старшыні Партыі БНФ Вінцук Вячорка, каментуючы сітуацыю з правамі чалавека, зьвяртае ўвагу на тое, што апошнім часам у Беларусі скарачаецца сьпіс палітвязьняў: "І гэта вельмі добра, і адбываецца, бясспрэчна, дзякуючы вельмі прынцыповай пазіцыі ЗША і Еўрасаюзу. З іншага боку, вызваленьне палітычных вязьняў кампенсуецца рэпрэсіямі іншага кшталту. Гэта масавыя адміністрацыйныя арышты, гэта выключэньне з ВНУ. Цяпер адбываецца ціск на тых студэнтаў, якія былі ў вязьніцах апошнія тыдні".

Каардынатар аргкамітэту грамадзкай камісіі па рэабілітацыі ахвяраў палітычных рэпрэсіяў, сябра БСДП (Грамада) Ігар Рынкевіч заявіў пра эскалацыю рэпрэсіяў адносна грамадзкіх актывістаў і сяброў апазіцыйных партыяў:

"Колькасьць тых, хто прыцягнуты да адміністрацыйнай і крымінальнай адказнасьці, павялічваецца. Па падзеях 10 студзеня цяпер якраз узбуджаецца крымінальная справа, аналагічная той, паводле якой у свой час быў асуджаны Аляксандр Казулін. Гэта такі дамоклаў меч, які ўлада зараз трымае ў руцэ. І плюс тыя рэчы, што адбываюцца са спадаром Жалезьнічэнкам – гэта, канечне, жудасная праява ціску на моладзь, на студэнтаў. Застаецца і праблема з тым, што ў нас не рэгіструюць грамадзкія аб'яднаньні, працягваецца ціск на апазіцыйныя партыі".

Сустаршыня Палітрады аб'яднаных дэмсілаў Сяргей Калякін заявіў, што ацэнку сітуацыі з правамі чалавека ў Беларусі выказвалі аўтарытэтныя міжнародныя структуры, сярод якіх Камітэт правоў чалавека ААН: "Цягам апошніх гадоў улады зрабілі вельмі шмат, каб ліквідаваць правы грамадзянаў, асабліва палітычныя. Але і сацыяльныя таксама. Апошнія дзеяньні ўладаў па зьнішчэньні льготаў і гарантыяў для больш як пяці мільёнаў грамадзянаў Беларусі накіраваны на скасаваньне правоў. У палітычнай сферы не засталося правоў, якія б выконваліся. Права на тое, каб ствараць асацыяцыі, права на свабоду друку, права на дэманстрацыі, мітынгі і шмат якія іншыя палітычныя правы наогул зьнішчаныя насуперак Канстытуцыі".

Стваральнік Хрысьціянска-дэмакратычнай партыі Павел Севярынец заявіў, што сітуацыя з правамі чалавека ў Беларусі пагаршаецца: "Крымінальных справаў за іншадумства, палітычных крымінальных справаў у Беларусі за апошнія гады болей, чым у 1970-я гады ў СССР. То бок, рэпрэсіі сёньняшняга рэжыму перавысілі ўзровень рэпрэсіяў часоў застою. Яшчэ адзін трывожны сігнал у тым, што калі па гучных і вядомых справах людзей могуць вызваліць праз ціск Еўропы альбо гандаль з ёй, то па "сутках", зьнявагах, выключэньнях з універсітэту і звальненьнях з працы проста ідзе жахлівае павышэньне колькасьці ахвяраў. Сітуацыя з правамі чалавека ў Беларусі моцна пагаршаецца".

Фота byMedia.net

14 лютага беларуская моладзь традыцыйна адзначыла Дзень сьвятога Валянціна – дзень закаханых. На жаль, у беларускай сітуацыі, нават самыя звычайныя сьвяты, але арганізаваныя не дзяржавай для "народу", а наладжаныя самімі простымі людзьмі, улады ўспрымаюць як нешта апазіцыйнае... Так было летась і пазалетась. Так было і сёлета: моладзь сьвяткавала пад "аховай" міліцыянтаў і сьпецназу.

Фота byMedia.net

На здымках: Менск, 14 лютага.

Дастойны павагі!

Праваабарончы цэнтр “Вясна” рэкамендаваў студэнта Зьмітра Жалезьнічэнку для вылучэньня на сусьветную Студэнцкую прэмію за мір (Student Peace Prize)

Зьміцер Жалезьнічэнка, які для беларускай моладзі зьяўляецца прыкладам адстойваньня права на адукацыю, зараз пазапраўна ўтрымліваецца ў вайсковай частцы ў Жлобіне, дзе яго насуперак пастановы суда змушаюць да прыняцьця прысягі.

Зьміцер Жалезьнічэнка зьяўляецца студэнтам 3 курсу матэматычнага факультэту Гомельскага дзяржаўнага універсітэту імя Ф.Скарыны. Выдатнік, увесь час свайго навучаньня атрымліваў павышаную стыпендыю. Сярэдні бал ягоных адзнакаў адзін з самых высокіх ва універсітэце – 9,3 балаў з 10 магчымых. Зьміцер прымаў актыўны удзел у абласных інтэлектуальных гульнях, займае актыўную грамадзкую пазіцыю – зьяўляецца намесьнікам старшыні Гомельскай філіі Моладзі БНФ.

Студэнт за сваю грамадзкую дзейнасьць і палітычныя погляды быў двойчы адлічаны з універсітэту і двойчы ўзноўлены рашэньнем судоў. Першы раз 5 верасьня 2007 году Зьміцер Жалезьнічэнка быў адлічаны з 3 курсу Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэту імя Скарыны на падставе дакладной запіскі дэкана матэматычнага факультэту С. Жогаля, які паведамляў, што 20 лістапада 2006 году Жалезьнічэнку была аб’яўленая вымова з-за адмовы даць пісьмовае тлумачэньне адсутнасьці на 10 парах без паважных прычынаў, па-другое, рашэньнем Гаспадарчага суда Гомельскай вобласьці ад 9 жніўня 2007 году ён быў прызнаны вінаватым ва ўчыненьні адміністрацыйнага правапарушэньня.

Дэмакратычнае беларускае грамадзтва перакананае ў палітычна матываваным адлічэньні Зьмітра. Рэпрэсіі ў дачыненьні да актывіста з боку уладаў і адміністрацыі гомельскага ВНУ пачаліся пасьля арганізацыі студэнтам канцэрту беларускіх бардаў. Выступленьні гэтых бардаў звычайна праводзяцца на прыватных кватэрах, паколькі рэжым Лукашэнкі забараняе ім афіцыйна выступаць перад слухачамі.

Фота сайту Моладзь БНФ

Зьміцер ЖАЛЕЗЬНІЧЭНКА ў вайсковай частцы перад адмовай ад прыняцьця прысягі...

Потым у падатковую інспэкцыю Гомелю паступіла заява ад трох студэнтаў гістарычнага факультэту Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэту: Антона Яначкіна, Станіслава Лапыкі і Пятра Валяева аб тым, што пры ўваходзе ў прыватны дом, дзе ладзіўся канцэрт, была выстаўленая скрыня для грошай, і яны нібыта ўкінулі ў яе па 5 тысячаў рублёў, а квіткоў ім ніхто ня даў. У выніку разгляду справы Зьміцер Жалезьнічэнка быў прызнаны вінаватым у незаконнай прадпрымальніцкай дзейнасьці і аштрафаваны на 310 тысячаў беларускіх рублёў. Беларускія праваабаронцы лічаць гэты прысуд незаконным, больш за тое, факту збору грошай суд так і ня змог выявіць. Зьміцер Жалезьнічэнка зьвярнуўся са скаргай у Вышэйшы гаспадарчы суд, які прызначыў разгляд гэтай скаргі на 25 верасьня. Нягледзячы на тэрміны разгляду скаргі, рэктарат Гомельскага ўніверсітэту пасьпяшаўся выдаць загад аб адлічэньні Жалезьнічэнкі.

Не пагадзіўшыся з загадам аб адлічэньні, Зьміцер папярэдзіў дэканат аб тым, што будзе зьвяртацца ў суд. Пасьля гэтай заявы, на наступны дзень – 17 верасьня, Зьміцер Жалезьнічэнка быў затрыманы супрацоўнікамі міліцыі на адным з прыпынкаў Гомелю, як “асоба, якая па прыкметах падобная на гвалтаўніка”. Потым абвінавачаньне ў згвалтаваньні са Зьмітра было зьнятае, але яму прыпісалі, што ў час затрыманьня ён супраціўляўся міліцыі і лаяўся матам. 18 верасьня адбыўся суд, на якім у якасьці сьведкі выступіў студэнт пятага курсу эканамічнага факультэту Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэту імя Скарыны сябра моладзевай арганізацыі БРСМ (Беларускі Рэспубліканскі Саюз Моладзі) Андрэй Судакоў, які пацьвердзіў, што Зьміцер Жалезьнічэнка брыдкасловіў. Судзьдзя Марына Дамненка прысудзіла Зьмітру Жалезьнічэнку 8 сутак арышту. У знак пратэсту супраць правакацыі і незаконнага асуджэньня Зьміцер пад арыштам трымаў галадоўку.

Прыкра, што абвінавачаньні ў брыдкаслоў’і актыўна выкарыстоўваюцца беларускімі праваахоўнымі органамі дзеля таго, каб нейтралізаваць найбольш палітычна актыўных беларускіх грамадзянаў. Так, напрыклад, перад апошняй апазіцыйнай акцыяй прадпрымальнікаў – 21 студзеня, у Менску за “нецэнзурную лаянку” было арыштавана больш за 50 апазіцыйных грамадзянскіх актывістаў.

19 кастрычніка Жалезьнічэнка быў выкліканы ў Гомельскі гарадзкі ваенны камісарыят. У ваенкамаце Зьміцер адмовіўся запаўняць прапанаваныя яму бланкі на рускай мове і запатрабаваў, каб яму прадаставілі дакументы на нацыянальнай мове. У гэты ж дзень Міністэрства адукацыі, куды зьвяртаўся са скаргай на адміністрацыю ВНУ Жалезьнічэнка,

(Працяг на стар. 7)

Падтрымаем Зьмітра!

Моладзь БНФ заклікае ўсе грамадзка-палітычныя і праваабарончыя арганізацыі, Задзіночаньне Беларускіх Студэнтаў, а таксама СМІ, далучыцца да кампаніі салідарнасьці са Зьмітрам і падтрымаць вылучэньне ягонай кандыдатуры на атрыманьне студэнцкай прэміі за мір

Дасылайце заяўку з імем Зьмітра Жалезьнічэнкі на – nomination@studentpeaceprize.org.

Нагадаем, што студэнцкая прэмія за мір будзе ўручаная ў шосты раз у Нарвегіі ў 2009 годзе. Гэта адзіная ўзнагарода ў сьвеце ад студэнтаў і для студэнтаў. Узнагарода прызначаная для лепшых студэнтаў, якія змагаюцца за мір і свае правы. Студэнцкая прэмія за мір разглядае кандыдатуры з усяго сьвету. Кандыдатам павінен быць студэнт або студэнцкая арганізацыя, якія зрабілі адметны ўнёсак у разьвіцьцё дэмакратыі, мір і адстойваньне правоў чалавека.

Пакараньне сьмерцю – увесь сьвет супраць

аднак Беларусь пакуль не жадае адмовіцца ад “узаконенага забойства”

2007 год стаў гістарычнай вехай у накірунку змаганьня за адмену сьмяротнага пакараньня ва ўсім сьвеце: 15 лістапада Трэці камітэт ААН (сацыяльныя, гуманітарныя пытаньні і пытаньні культуры) прыняў Рэзалюцыю, у якой заклікаў усе нацыі ўвесьці мараторый на сьмяротнае пакараньне. Ніколі раней абмеркаваньне дадзенага пытаньня ў межах Трэцяга камітэту, дзе права голасу маюць усе краіны-ўдзельніцы ААН, не прыводзіла да прыняцьця Рэзалюцыі з-за рознасьці поглядаў дзяржаваў і розных прававых сістэмаў.

У Рэзалюцыі ўказваецца, што “ўжываньне сьмяротнага пакараньня падрывае чалавечую годнасьць”, і выказваецца перакананасьць у тым, “што мараторый на ўжываньне сьмяротнага пакараньня паспрыяе больш поўнаму выкананьню і прагрэсіўнаму разьвіцьцю правоў чалавека, што няма ніякіх пераканаўчых доказаў таго, што сьмяротнае пакараньне зьяўляецца фактарам стрымліваньня, і што любыя памылкі ці недахопы сістэмы правасудзьдзя ў справе ўжываньня сьмяротнага пакараньня маюць незваротны і непапраўны характар”. Рэзалюцыя заклікала ўсе дзяржавы, у якіх яшчэ захоўваецца сьмяротнае пакараньне, паступова абмяжоўваць яго ўжываньне і скарачаць колькасьць злачынстваў, за якія яно можа быць вынесенае, а таксама “ўвесьці мараторый на прывядзеньне сьмяротных прысудаў у выкананьне ў мэтах адмены сьмяротнага пакараньня”.

Рэзалюцыя была падрыхтаваная па ініцыятыве Еўрапейскага Саюзу і ўнесеная да разгляду ад імя 74 дзяржаваў. Дакумент быў прыняты большасьцю галасоў ва ўмовах напружаных дыскусіяў і супрацьстаяньня. Вынікі галасаваньня: 99 краінаў – “за”, 52 – “супраць” і 33 – “устрымаліся”. Найбольш актыўна супраць Рэзалюцыі выступалі Кітай, Ірак, Іран і ЗША (пераважная большасьць сьмяротных пакараньняў прыходзяцца якраз на гэтыя краіны). Беларусь падчас галасаваньня ўстрымалася.

Яшчэ адной важнай падзеяй на міжнародным узроўні стала абвяшчэньне Радай Еўропы Еўрапейскага дня барацьбы супраць сьмяротнага пакараньня. Гэтае рашэньне РЕ назвала еўрапейскім унёскам у Сусьветны дзень супраць сьмяротнага пакараньня, які адзначаецца кожны год 10 кастрычніка.

Па дадзеных ААН за 2007 год, 146 дзяржаваў адмовіліся ад сьмяротнага пакараньня, у 51 краіне яно захоўваецца. Пры гэтым Беларусь застаецца адзінай з краінаў Еўропы, дзе да гэтага часу выкарыстоўваецца дадзеная выключная мера. Прэм'ер-міністр Італіі Рамана Продзі ва ўступным слове да дакладу “Пакараньне сьмерцю ва ўсім сьвеце – 2007” міжнароднай арганізацыі “Hands off Cain” канстатаваў: “Калі б не Беларусь, дык Еўропу можна было б назваць кантынентам, вольным ад пакараньня сьмерцю”. Беларусь засталася і апошняй з постсавецкіх краінаў (Узьбекістан адмовіўся ад вышэйшай меры пакараньня з 1 студзеня 2008 году), дзе выносяцца і прыводзяцца ў выкананьне сьмяротныя прысуды.

> ***...У 2007 годзе сьмяротныя прысуды вынесеныя як мінімум 4 асобам. Гэта менай, чым у 2006 годзе (9 чалавек былі асуджаныя да вышэйшай меры пакараньня), але больш за папярэднія гады: 2005 – 2 чалавекі, 2004 – 2 чалавекі...***

Арт. 24 Канстытуцыі Беларусі гарантуе кожнаму права на жыцьцё, ў ім жа замацаваны часовы характар сьмяротнага пакараньня: “Сьмяротнае пакараньне да яго адмены можа ўжывацца ў адпаведнасьці з законам як выключная мера пакараньня за асабліва цяжкія злачынствы і толькі згодна з прысудам суда”. Крымінальны кодэкс прадугледжвае ўжываньне сьмяротнага пакараньня за 12 складаў злачынстваў ва ўмовах мірнага часу і 2 склады злачынстваў – ва ўмовах ваеннага. Асуджаны да вышэйшай меры пакараньня мае права абскардзіць прысуд у Вярхоўным судзе, а затым падаць прашэньне ў Камісію па памілаваньнях пры прэзідэнце Беларусі; любое рашэньне Камісіі падпісвае асабіста прэзідэнт. На дадзены момант вядома толькі адно рашэньне прэзідэнта аб памілаваньні асуджанага да сьмяротнага пакараньня. Аднак з-за закрытасьці і таемнасьці дзеяньняў, зьвязаных з прымяненьнем выключнай меры пакараньня, адсутнасьці інфармаваньня грамадзкасьці нельга дакладна казаць пра вынікі працы Камісіі па памілаваньнях.

На працягу году ў сродках масавай інфармацыі Беларусі зьяўляліся паведамленьні пра справы, дзе абвінавачаныя атрымлівалі вышэйшую меру пакараньня. 10 студзеня да выключнай меры пакараньня рашэньнем Полацкага раённага суда Віцебскай вобласьці быў асуджаны 28-гадовы жыхар Наваполацку Юры Курыльскі, у траўні Вярхоўны суд пакінуў гэты прысуд у сіле. 22 траўня Вярхоўны суд вынес прысуд у выглядзе сьмяротнага пакараньня былому камандзіру роты Гарадзенскага раённага дэпартаменту аховы МУС Аляксандру Сяргейчыку; у лістападзе стала вядома, што прысуд прыведзены ў выкананьне. Гэтая інфармацыя супадае з дадзенымі, якія абнародаваў у інтэрв'ю “Советской Белоруссии” старшыня Вярхоўнага суда Валянцін Сукала, які заявіў, што за першае паўгодзьдзе 2007 году вынесена 2 сьмяротныя прысуды.

Вядома таксама, што 9 кастрычніка судовая калегія па крымінальных справах Вярхоўнага суда Беларусі пасьля разгляду другой справы супраць членаў “марозаўскай” злачыннай групоўкі (аналагічныя прысуды гэтым асобам былі вынесеныя 1 сьнежня 2006 году па выніках разгляду першай справы) асудзіла да вышэйшай меры пакараньня Сяргея Марозава і Ігара Данчанку. Пры гэтым, па словах дзяржаўнага абвінаваўцы Эльдара Сафарава, расьсьледаваньне “марозаўскай” справы працягваецца і, зыходзячы з гэтага “ня выключана, што сьмяротны прысуд Марозаву пакуль ня будзе прыведзены ў выкананьне”. Асуджаныя зьвярнуліся да прэзідэнта з просьбай аб памілаваньні, але паколькі яны ўжо двойчы атрымалі сьмяротныя прысуды, шанцы на памілаваньне іх ацэньваюцца як мінімальныя.

Такім чынам, у 2007 годзе вынесеныя сьмяротныя прысуды як мінімум 4 асобам. Гэта меней, чым у 2006 годзе (9 чалавек былі асуджаныя да вышэйшай меры пакараньня), але больш за папярэднія гады: 2005 – 2 чалавекі, 2004 – 2 чалавекі.

Сітуацыю з прымяненьнем выключнай меры пакараньня ў Беларусі старшыня Вярхоўнага суда В. Сукала ацаніў як “рубеж, за якім стаіць мараторый на ўжываньне сьмяротнага пакараньня” (інтэрв'ю “Советской Белоруссии” ў сьнежні 2007 году). В.Сукала таксама заявіў, што “судзьдзяў псіхалагічна рыхтуюць да таго, што сьмяротнае пакараньне будзе адмененае”. Па ягоных словах, ужо сем гадоў у Беларусі дзейнічае альтэрнатыва сьмяротнаму пакараньню – пажыцьцёвае зьняволеньне, і таму выключная мера ўжываецца рэдка. Старшыня ВС таксама адзначыў, што нялёгка знаходзіць адэкватнае пакараньне, калі гаворка ідзе пра серыйных забойцаў альбо справы буйных бандаў.

Меркаваньне старшыні Вярхоўнага суда падзяляюць далёка ня ўсе прадстаўнікі ўлады ў Беларусі. Каментуючы агенцтву БелаПАН

Рэзалюцыю Трэцяга камітэту ААН аб увядзеньні мараторыю на сьмяротнае пакараньне, міністр унутраных справаў Уладзімір Навумаў заявіў: "Сёньня сьмяротнае пакараньне – гэта мера, без якой пакуль абысьціся нельга". Па ягоным меркаваньні, дадзеная Рэзалюцыя была прынятая "ва ўгоду палітыцы, а не здароваму сэнсу. Здаровы сэнс такі: давайце спытаем людзей у тых краінах, дзе адмовіліся ад сьмяротнага пакараньня. Я не лічу, што Расія з гэтым бітцаўскім маньякам (Аляксандр Пічушкін, асуджаны да пажыцьцёвага зьняволеньня Маскоўскім гарадзкім судом – *рэд.*) паступіла ідэальным чынам. Тыя людзі, якія пацярпелі ад ягоных злачынстваў, думаюць так, як я". Уладзімір Навумаў агучыў таксама меркаваньне адносна залежнасьці ўзроўню злачыннасьці ад наяўнасьці ці адсутнасьці сьмяротнага пакараньня ў карнай сістэме краінаў: "У Беларусі за апошнія пяць гадоў колькасьць зарэгістраваных забойстваў пасьлядоўна скарачаецца. А у іх, у любой краіне, дзе няма сьмяротнага пакараньня, усё якраз наадварот".

...Беларусь зьяўляецца апошняй краінай Еўропы, дзе ўжываецца сьмяротнае пакараньне. Становішча ў краіне ўсё яшчэ адрозьніваецца крайняй суровасьцю фізічных умоваў утрыманьня пад вартай да суда, практыкай ужываньня катаваньняў і іншых бесчалавечных відаў абыходжаньня і празьмернага ўжываньня сілы міліцыяй...

Разам з тым апошняе сьцьвярджаньне міністра ўнутраных справаў супярэчыць вынікам дасьледаваньняў міжнародных эксьпертаў, якія зрабілі выснову, што ўжываньне сьмяротнага пакараньня робіць грамадзтва больш жорсткім і прыводзіць да росту колькасьці забойстваў і злачынстваў. Згодна з вынікамі дасьледаваньняў ААН (1988 г. з дапаўненьнямі 1996 і 2002 гг.) адносна сувязі паміж сьмяротным пакараньнем і колькасьцю забойстваў, яно "не змагло навукова даказаць, што сьмяротнае пакараньне ўплывае на зьніжэньне колькасьці забойстваў у значна большай меры, чым пагроза пажыцьцёвага зьняволеньня. Зараз няма ніякіх доказаў у падтрымку такой гіпотэзы і малаверагодна, што яны будуць атрыманыя потым".

Нежаданьне Беларусі адмовіцца ад "узаконенага забойства" працягвала выклікаць значнае асуджэньне і крытыку, асабліва з боку еўрапейскіх структураў і праваабарончых арганізацыяў. Так, у лістападзе Старшыня Парламенцкай Асамблеі Рады Еўропы Рэнэ ван дэр Ліндэн, зьвяртаючыся да прэзідэнта Беларусі з просьбай адмяніць сьмяротныя прысуды ўдзельнікам "банды Марозава", заклікаў "увесьці мараторый на сьмяротнае пакараньне, што стала б яскравым і рашучым крокам да зблiжэньня Беларусі з Радай Еўропы… Сьмяротнаму пакараньню няма месца ў пенітэнцыярных сістэмах сучасных цывілізаваных дзяржаваў. Гатоўнасьць неадкладна ўвесьці інстытут мараторыя на прывядзеньне ў выкананьне прысудаў да вышэйшай меры пакараньня і адмяніць сьмяротнае пакараньне зьяўляецца неабходнай перадумовай для ўступленьня ў Раду Еўропы".

Сьпецдакладчык ААН па пытаньні аб становішчы ў галіне правоў чалавека ў Беларусі Адрыян Севярын у дакладзе ад 12 чэрвеня 2007 году адзначыў: "…не перастае выклікаць заклапочанасьць той факт, што Беларусь зьяўляецца апошняй краінай Еўропы, дзе ўжываецца сьмяротнае пакараньне. Становішча ў краіне ўсё яшчэ адрозьніваецца крайняй суровасьцю фізічных умоваў утрыманьня пад вартай да суда, практыкай ужываньня катаваньняў і іншых бесчалавечных відаў абыходжаньня і празьмернага ўжываньня сілы міліцыяй".

Уплывовая міжнародная праваабарончая арганізацыя "Міжнародная амністыя" працягвала зьвяртацца да беларускіх уладаў з заклікам адмовіцца ад выкарыстаньня сьмяротнага пакараньня, крытыкуючы як саму наяўнасьць яго ў прававой сістэме, так і ўсю працэдуру прывядзеньня прысудаў у выкананьне: таемнасьць і закрытасьць выкананьня прысуду, а таксама далейшыя дзеяньні, зьвязаныя з пахаваньнем пакаранага. "Міжнародная амністыя" выказвала патрабаваньні, каб родным пакараных прадастаўлялася поўная інфармацыя пра дату, месца прывядзеньня прысуду ў выкананьне і месца пахаваньня, а таксама выдавалася цела пакаранага і ягоныя асабістыя рэчы.

Пры разглядзе двух справаў, датычных ужываньня сьмяротнага пакараньня ў Беларусі, якія былі пададзеныя ў межах працэдуры індывідуальнай скаргі, Камітэт ААН па правах чалавека вынес заключэньне пра тое, што рэжым сакрэтнасьці ў справе выкананьня сьмяротнага пакараньня "абарочваецца застрашэньнем ці пакараньнем родных асуджанага з-за таго, што іх сьвядома пакідаюць у стане няпэўнасьці і скрайняй занепакоенасьці… а таксама, што ўлады спачатку не паведамілі… дату, на якую прызначанае пакараньне…, а ў далейшым неаднаразова адмаўляліся паведаміць месца пахаваньня цела, што зьяўляецца бесчалавечнымі адносінамі і парушае арт.7 Пакту (які забараняе катаваньні, жорсткае, бесчалавечнае ці прыніжаючае годнасьць абыходжаньне ці пакараньне)". Аднак Беларусь да гэтага часу не выканала рэкамендацыі Камітэту адносна асобаў, якіх датычыліся індывідуальныя скаргі, а таксама не прывяла ў адпаведнасьць з імі беларускае заканадаўства, не рассакрэціла і не ўдасканаліла працэдуру выкананьня прысудаў і пахаваньня пакараных.

Трэба адзначыць, што непрадстаўленьне поўнай інфармацыі пра сьмяротныя прысуды грамадзкасьці і зацікаўленым родным асуджаных зьяўляецца парушэньнем міжнародных абавязацельстваў, а таксама міжнародна-прававых стандартаў.

Беларусь на працягу апошніх гадоў ужо рабіла некаторыя крокі, якія маглі б прывесьці да адмены сьмяротнага пакараньня пры наяўнасьці палітычнай волі.

У чэрвені 2002 году ў выніку

...Рашэньне рэферэндуму 1996 году, падчас якога за захаваньне сьмяротнага пакараньня ў Беларусі выказаліся 80,44% грамадзянаў, і да вынікаў якога заўсёды апелююць прыхільнікі захаваньня гэтага віду пакараньня ў нашай краіне, "ня мела абавязковага характару"...

парламенцкіх слуханьняў "Палітыка-прававыя праблемы адмены сьмяротнага пакараньня ў Рэспубліцы Беларусь" Палатай прадстаўнікоў былі выпрацаваныя Рэкамендацыі зацікаўленым дзяржаўным органам з мэтай ажыцьцяўленьня мерапрыемстваў, якія б садзейнічалі вырашэньню пытаньня са сьмяротным пакараньнем. На жаль, большасьць рэкамендаваных мерапрыемстваў не былі выкананыя.

11 сакавіка 2004 году Канстытуцыйны суд Беларусі агучыў Заключэньне "Аб адпаведнасьці Канстытуцыі РБ і міжнародным дамовам РБ палажэньняў Крымінальнага кодэксу РБ, якія прадугледжваюць прымяненьне ў якасьці пакараньня сьмяротнае пакараньне", дзе вырашыў: "(…) Лічыць, што частка 3 арт. 24 Канстытуцыі РБ, якая ўстанаўлівае магчымасьць ужываньня сьмяротнага пакараньня ў якасьці выключнай меры пакараньня толькі да яе адмены, дазваляе прыняць рашэньне аб абвяшчэньні мараторыю на ўжываньне сьмяротнага пакараньня ці аб поўнай адмене гэтага пакараньня (…) Канстытуцыйны Суд лічыць, што ў сучасных умовах пытаньне аб адмене гэтага віду пакараньня ці як першым кроку – аб абвяшчэньні мараторыю на яго выкарыстаньне можа быць вырашанае Главой дзяржавы і Парламентам". Пры гэтым у Заключэньні адзначана, што рашэньне рэферэндуму 1996 году, падчас якога за захаваньне сьмяротнага пакараньня ў Беларусі выказаліся 80,44% грамадзянаў, і да вынікаў якога заўсёды апелююць прыхільнікі захаваньня гэтага віду пакараньня ў нашай краіне, "ня мела абавязковага характару".

Аднак пакуль што ні кіраўнік дзяржавы, ні парламент не прадпрынялі рашучых дзеяньняў у накірунку набліжэньня да дэмакратычных стандартаў у галіне правоў чалавека і не прадэманстравалі імкненьня да еўрапейскага цывілізаванага сьвету, вольнай ад забойства дзяржавы. Пасьля прыняцьця Рэзалюцыі ААН аб марыторыі на сьмяротнае пакараньне беларускія ўлады чарговы раз пастаўлены перад сур'ёзным выбарам.

Касацыйная скарга – адхіленая

Калегія менскага гарадзкога суда адхіліла касацыйную скаргу выдаўцоў газеты «Новы час» і пакінула ў сіле рашэньне суда першай інстанцыі па зыску Мікалая Чаргінца.

11 лютага ў суд, акрамя прадстаўнікоў «Новага часу», прыйшлі журналісты, праваабаронцы і дыпламаты. З боку М. Чаргінца ў судзе ніхто не прысутнічаў. Шэф-рэдактар выданьня Аляксей Кароль і прадстаўніца адказчыка Анжэла Ратнер у чарговы раз заявілі, што зыск аб абароне гонару і годнасьці ня меў пад сабою грунту, бо ў публікацыі не ўтрымлівалася зьнявагаў на адрас М. Чаргінца. Да таго ж, на думку прадстаўнікоў выданьня, зыскоўца не прадставіў суду доказаў сваіх маральных пакутаў. У зьвязку з гэтым яны прасілі адмяніць рашэньне суда Першамайскага раёну, які 20 сьнежня пастанавіў спагнаць 50 мільёнаў рублёў з выдаўца «Новага часу» (прыватнага выдавецкага прадпрыемства «Час навінаў») і 1 мільён — з журналіста Аляксандра Тамковіча.

Адказчыкі маюць права падаваць скаргу ў парадку нагляду спачатку на імя старшыні Мінгарсуда, а потым у Вярхоўны суд. Па словах А. Караля, хутчэй за ўсё, яны скарыстаюцца гэтым правам. «Хаця б дзеля таго, каб несправядлівасьць гэтага прысуду была ў полі ўвагі грамадзкасьці», — падкрэсьлівае журналіст.

Намесьнік старшыні ГА «БАЖ», юрыст Андрэй Бастунец, які прысутнічаў у судзе, лічыць гэткае рашэньне чаканым. «Мы маем цэлы шэраг выпадкаў, калі зыскі высокіх службовых асобаў ставяць пад пагрозу выхад незалежных СМІ. Некаторыя газеты перасталі выходзіць менавіта пасьля таго, як гэтыя зыскі задаволілі: да прыкладу, «Навіны», «Наша свабода». Ва ўсім сьвеце лічыцца, што чым больш высокую пасаду займае чыноўнік, тым большы яго «імунітэт» да крытыкі — а значыць, тым складаней яму спагнаць грошы з выданьняў. У нас жа ўсё наадварот: нібыта суд лічыць, што ўразьлівасьць беларускага службоўца наўпрост залежыць ад яго пасады…»

«Новы час» просіць падтрымкі

Рэдакцыя недзяржаўнай газеты «Новы час» (№ 4 ад 01.02.2008) апублікавала зварот да сваіх чытачоў з просьбай аказаць матэрыяльную падтрымку выданьню. У звароце паведамляецца пра тую цяжкую сітуацыю, у якую патрапіўкалектыў газеты."Справа ў тым рашэньні, якое вынес суд Першамайскага раёну 19 сьнежня мінулага году па зыску Мікалая Чаргінца да ўнітарнага прадпрыемства «Час навінаў» (выдаўца газеты «Новы час») і журналіста Аляксандра Тамковіча аб кампенсацыі за абразу яго гонару, годнасьці і дзелавой рэпутацыі, адпаведна: з прадпрыемства (а значыць, з газеты) — 50 мільёнаў беларускіх рублёў, з журналіста — 1 мільён. Першапачаткова сп. Чаргінец запрасіў 500 і 100 мільёнаў. На судзе зьнізіў суму зыску да 50 мільёнаў — з газеты і 5 мільёнаў — з журналіста. Апошнюю лічбу суд зьменшыў яшчэ на 4 мільёны...

Безумоўна, 50 мільёнаў — гэта шмат. Гэта вельмі шмат. Асабліва, калі гэтыя рублі даюцца штодзённай напружанай працай, з зарплатай далёка не па цэнах жыцьця. Што рабочым, што сялянам, што інтэлігенцыі... Але ўсё ж такі пад'ёмная сума. Нас многа: "Хто колькі можа – і мы пераможам".

Для тых, хто адгукнецца на зварот, паведамляем банкаўскія рэквізіты: *Мінская гарадская арганізацыя ТБМ, р/р 3015203830015, МГД ААТ «Белінвестбанк», код 764, УНП 101586589, адрас 220004, Мінск, Калектарная, 11.*

Гэта рахунак Мінскай гарадзкой арганізацыі "Таварыства беларускай мовы", якая зьяўляецца заснавальнікам газеты «Новы час».

...Толькі пасьля псіхалагічнага сумоўя

На сьпецыяльнасьці «журналістыка» і «міжнародная журналістыка» ў ВНУ цяпер нельга будзе паступіць без папярэдняга сумоўя. Гэта вынікае з прэзідэнцкага указу № 70 ад 8 лютага, паводле якога пералічаныя сьпецыяльнасьці трапілі ў лік тых, да якіх «прад'яўляюцца асаблівыя патрабаваньні». У новым дакуменце гаворка вядзецца аб «прафесійна-псіхалагічным сумоўі» альбо «тэставаньні ў ВНУ».

Кіраўнік Цэнтру прававой абароны СМІ пры БАЖ, прафесар Міхаіл Пастухоў кажа: «Безумоўна, такая павышаная ўвага ўладаў да сьпецыяльнасьці «журналістыка» не зьяўляецца выпадковай. Дадатковы кантроль за адборам абітурыентаў прывядзе да таго, што праходзіць на гэтую сьпецыяльнасьць будуць далёка ня ўсе, хто жадае, а толькі абітурыенты з нейкімі рэкамендацыямі — перш за ўсё, відаць, ад органаў улады». На думку юрыста, гэтае новаўвядзеньне «сур'ёзна абмяжоўвае права грамадзянаў на атрыманьне адукацыі ў адпаведнасьці са сваім прызваньнем і жаданьнем». «Цяпер гэтага, аказваецца, недастаткова — трэба яшчэ атрымаць папярэдні дазвол на атрыманьне адукацыі. Гэта ніяк не спалучаецца з еўрапейскімі стандартамі свабоднай адукацыі», — упэўнены М. Пастухоў.

Фота byMedia.net

Для сустрэчы з Мілінкевічам памяшканьняў няма

Бабруйскія актывісты "Руху "За свабоду" атрымалі адмову з гарвыканкаму наконт прадастаўленьня памяшканьня ў Доме мастацтваў для правядзеньня сустрэчы з лідэрам Руху "За Свабоду" Аляксандрам Мілінкевічам. Мерапрыемства было запланаванае на 9 лютага. У лісьце, падпісаным першым намесьнікам Бабруйскага гарвыканкаму М. Кавалевічам, паведамляецца аб адмове на падставе таго, што ў гэты дзень тут запланавана іншае мерапрыемства.

Мясцовыя праваабаронцы лічаць гэты адказ адпіскай, а рашэньне ўладаў палітычна матываваным, паколькі ў Доме мастацтваў – некалькі памяшканьняў, якія прыдатныя для правядзеньня сустрэчы з дэмакратычным лідэрам.

Падобную адмову атрымаў А.Мілінкевіч і ў Менску, а таму 12 лютага правёў сваю сустрэчу з грамадзянамі проста ля будынку Першамайскага райвыканкаму *(на здымку).*

Рашэньне павінен прыняць суд...

Ала Жалезьнічэнка, маці Зьмітра Жалезьнічэнкі, падала зыск у суд на Гомельскі гарадзкі ваенкамат.

— Прызыўная камісія была 8 студзеня. Мы пра гэта нічога ня ведалі, ніхто не паведаміў. Позва сыну прыйшла 15 студзеня. Але паколькі 16 студзеня суд адмяніў загад рэктара на адлічэньне сына з вучобы, то на той момант ніхто не пазбаўляў яго адтэрміноўкі. Да 22 студзеня, калі яго адлічылі другі раз, ён быў студэнтам. Яму выплачаная стыпендыя. Гэта значыць, што рашэньне прызыўной камісіі ад 8 студзеня ня можа мець аніякай законнай сілы. Мы падавалі скаргу ў Міністэрства абароны, але атрымалі адказ, што "Міністэрства абароны прызывам юнакоў на службу не займаецца", а рашэньне прызыўной камісіі можа быць абскарджанае ў судзе, — гаворыць Ала Жалезьнічэнка.

Спадарыня Жалезьнічэнка перакананая, што прызыўная камісія ў дачыненьні да яе сына парушыла патрабаваньне дзейнага закону пра вайсковую службу. У Зьмітра сур'ёзныя захворваньні, перадусім — прыкметы гіпертаніі. Ён і цяпер застаецца ў медычнай частцы чыгуначных войскаў у Жлобіне. Да гэтага Зьмітра накіравалі ў шпіталь Міністэрства абароны ў Менску.

— Ёсьць сумесная пастанова Міністэрства абароны і Міністэрства аховы здароўя, што пры ўпершыню выяўленай гіпертаніі даецца адтэрміноўка на паўгоду. У сына якраз пасьля другога адлічэньня ціск быў істотна павышаны. Ёсьць дакумент урача. Гэтага таксама ніхто не разглядаў, — кажа Ала Жалезьнічэнка.

Паводле зьвестак службоўцаў, апошнім часам Гомельскі ваенкамат прызывае на службу з пяці тысячаў хлапцоў прыкладна палову. Астатнім даецца адтэрміноўка — каму на папраўку здароўя, а каму на вучобу. Беларускаму войску проста не патрэбная пяцітысячная грамада гомельскіх прызыўнікоў.

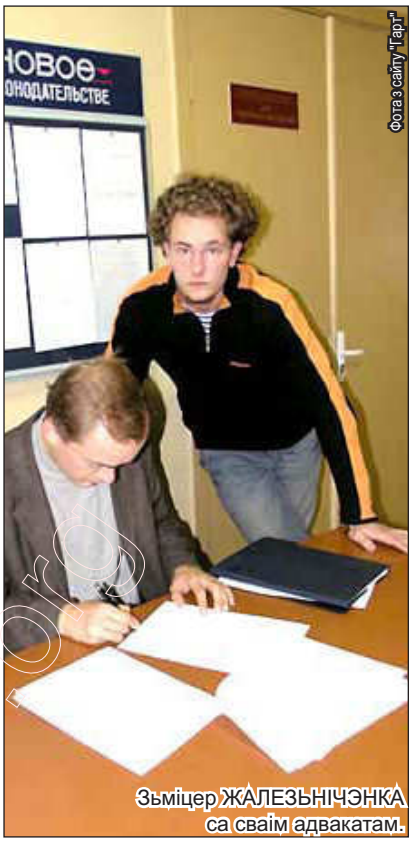

Фота з сайту "Гарт"

Зьміцер ЖАЛЕЗЬНІЧЭНКА са сваім адвакатам.

Зьміцер Жалезьнічэнка застаецца ў войску

14 лютага суд Савецкага раёну г. Гомелю пакінуў у сіле рашэньне райваенкамату аб прызыве на службу Зьмітра Жалезьнічэнкі.

Нагадаем, 8 лютага судзьдзя суду Савецкага раёну Гомелю Юрый Жораў задаволіў скаргу бацькоў юнака і прыпыніў рашэньне вайсковай камісіі аб прызыве Зьмітра Жалезьнічэнкі ў войска. Актывіст на той момант ужо знаходзіўся ў вайсковай частцы ў Жлобіне.

9 лютага адбылася прысяга маладога папаўненьня. Аднак Жалезьнічэнка, ужо ведаючы пра рашэньне суда, адмовіўся даць клятву вернасьці радзіме.

14 лютага падчас чарговага судовага паседжаньня высьветлілася, што той жа самы судзьдзя Юрый Жораў яшчэ 8 лютага адмяніў уласнае рашэньне "ў сувязі з новымі абставінамі". Што гэта былі за абставіны на судзе не канкрэтызавалася. У якасьці сьведкі выступіў ўрач, які рабіў дагляд юнака падчас прызыву. Ён паведаміў, што дыягназ Зьмітра Жалезьнічэнкі – гіпертэнзія, які даваў таму адтэрміноўку ад вайсковай службы, не пацьвердзіўся.

"Што тут казаць – і так усё зразумела. Зьмітру трэба адмысловая дыета. Ня ведаю, ці магчыма гэта зрабіць у вайсковай частцы", – пракаментавала судовае рашэнне маці актывіста Ала Жалезьнічэнка.

Адвакат юнака мае намер абскардзіць рашэньне Савецкага суда, а таксама падаць скаргу ў Цэнтральны суд у сувязі з незаконным адлічэньнем Зьмітра Жалезьнічэнкі з універсітэту.

Зьмітру Жалезьнічэнку не далі ні падлячыцца, ні абскардзіць паўторнае адлічэньне з універсітэту.

Раней на прызыўной камісіі Жалезьнічэнка заявіў, што жадае служыць у вайсковай частцы, дзе загады аддаюцца па-беларуску. Ён накіраваў заяву ў Кастытуцыйны суд з просьбай разгледзяць на адпаведнасьць Канстытуцыі палажэньні Закону "Аб агульнай вайсковай павіннасьці і вайсковай службе", згодна з якімі ў салдатаў тэрміновай службы няма права карыстацца па ўласным выбары дзяржаўнай (беларускай) мовай.

1 лютага суд Савецкага раёну г.Гомелю вынес прыватнае вызначэньне аб прыпыненьні прызыву на вайсковую службу Зьмітра Жалезьнічэнкі. Між тым Гомельскі абласны і гарадзкі ваенкаматы адмаўляюцца выконваць вызначэньне суда аб прыпыненьні прызыву на вайсковую службу моладзевага актывіста.

Беларускія праваабаронцы, а таксама актывісты Моладзі БНФ і іншых грамадзкіх арганізацыяў лічаць, што ізаляцыя актыўнага студэнта і палітыка Зьмітра Жалезьнічэнкі шляхам яго пазапраўнага адлічэньня з вышэйшай навучальнай установы і накіраваньня на вайсковую службу ёсьць яскравы прыклад стаўленьня уладаў да грамадзкіх актывістаў.

Праваабарончы цэнтр "Вясна" рэкамендаваў кандыдатуру студэнта Зьмітра Жалезьнічэнкі для вылучэньня на сусьветную Студэнцкую прэмію за мір.

Дастойны павагі!

(Пачатак на стар. 3)

прызнала законным яго адлічэньне.

Адлічаны студэнт-выдатнік Зьміцер Жалезьнічэнка 1 кастрычніка накіраваў скаргу на дзеяньні Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэту ў суд Цэнтральнага раёну гораду Гомелю. Зьміцер запатрабаваў прызнаць неправамоцным яго адлічэньне, выплаціць яму судовыя выдаткі і стыпендыю за час незаконнай забароны навучаньня.

16 студзеня судзьдзя Цэнтральнага раёну гораду Гомелю Віктар Казачок адмяніў загад рэктара Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэту ад 7 верасьня 2007 году аб адлічэньні Жалезьнічэнкі і абавязаў ВНУ аднавіць студэнта пасьля ўступленьня ў законную сілу дадзенага рашэньня.

На другі дзень Зьміцер загадам рэктара быў адноўлены на вучобе. Але літаральна праз тыдзень, 22 студзеня ізноў зьбіраецца прафкам, які паўторна прызнае адлічэньне Зьмітра законным.

23 студзеня супрацоўнікі ваенкамату пачалі афармляць Зьмітра для службы у чыгуначных войсках. Актывісту не далі нават абскардзіць сваё другое адлічэньне з універсітэту ў судзе. З прычыны новага незаконнага адлічэньня з універсітэту і гвалтоўнай адпраўкі ў войска Зьміцер Жалезьнічэнка абвясьціў бестэрміновую галадоўку. Пра гэта ён падаў адмысловую заяву ў прызыўную камісію і ў Міністэрства абароны.

Адчуваем сябе вязьнямі турмы

Да сухотнікаў-галадоўшчыкаў у Наваельню наведаўся міністр аховы здароўя

«Мы ўжо ня сьпім у куртках»

Пасьля сканчэньня галадоўкі сякія-такія зьмены ў дыспансеры для сухотнікаў, што ў Наваельні на Гарадзеншчыне, адбыліся. У палатах стала цяплей, і людзі ўжо "ня сьпяць у куртках", як колькі тыдняў таму, распавяла пацыентка бальніцы Наталя Рагалевіч, адна з ініцыятарак галадоўкі. Часьцей стала зьяўляцца гарачая вада.

«Лепш сталі і лячыць — закупілі даражэйшыя лекі» — кажа сп. Наталя. Аднак па-ранейшаму ня радуе хворых харчаваньне — на вячэру дарослы чалавек, па сьведчаньнях пацыентаў, атрымлівае невялікую порцыю аўсянкі і тварагу. Можна замовіць прадукты ў шапіку на тэрыторыі бальніцы, але замову прывязуць толькі праз два дні. Два разы на тыдзень сюды прыязджае аўталаўка. Акрамя крупаў і хлеба прывозіць гарэлку з віном. Хто-ніхто з хворых гэтаму рады: а навошта цяпер за той плот выходзіць? Праўда, пасьля скаргі іншых пацыентаў цяпер побач з аўталаўкай дзяжурыць міліцыянт.

«А вось садавіны купіць там немагчыма, дый увогуле вельмі бедны асартымент», — зазначаюць хворыя.

Высокі госьць

У Наваельню наведаўся міністр аховы здароўя Васіль Жарко. Для хворых у гэты час зладзілі «ціхую гадзіну»: «Зачынілі выхад на вуліцу, загадалі разысьціся па пакоях і не выходзіць у калідор». Міністра адвялі ў палату, дзе ляжыць менавіта той кантынгент, пра які казаў галоўны лекар бальніцы: «Яны ні на што не скардзіліся, бо, акрамя бальніцы, ім няма куды пайсьці».

Прыязджалі ў Наваельню і журналісты. Пусьцілі ня ўсіх. Карэспандэнты «Советской Белоруссии» патрапілі, але з хворымі не размаўлялі. Паводле пацыентаў, да іх журналісты не заходзілі, а наведаліся ў адміністрацыйны будынак ды сфатаграфавалі галоўнага лекара ў двары.

«Ад нас адгарадзіліся, як у турме»

«Збольшага стала лепш пасьля нашай галадоўкі, але галоўнае нашае патрабаваньне ня выканалі — мы па-ранейшаму ня можам выйсьці за тэрыторыю на прагулку», — гаворыць Наталя Рагалевіч. Больш за тое — акрамя зьнешняга плоту зьявіўся яшчэ адзін — вакол адміністрацыйнага будынку. На тым новым плоце пачапілі шыльды з надпісам «Гаспадарчая зона. Уваход забаронены». Адчуваем сябе вязьнямі турмы, ходзім па дарожцы вакол будынку», – зазначае жанчына.

У хворых магчымасьць выхаду за тэрыторыю, асабліва на прагулкі ў лес, застаецца галоўным патрабаваньнем да адміністрацыі бальніцы. Галоўны лекар Мечыслаў Доўгаль застаецца на сваім.«Паказвае нам нейкі загад, але ж мы ведаем, што нашая бальніца адкрытага тыпу» — скардзяцца хворыя. «Мне з мужам заявіў": "калі вас нешта не задавальняе — едзьце лячыцца па месцы жыхарства, а ня скардзіцеся ў газеты ды начальству», — кажа Н.Рагалевіч.

У адказ хворыя заявілі, што зробяць усё магчымае, каб атрымаць належныя ўмовы менавіта тут, дзе яны лечацца ўжо ня першы год...

Урад бярэ пад кантроль дзейнасьць сьвятароў

Савет міністраў РБ зацьвердзіў новае Палажэньне аб парадку запрашэньня ў Беларусь замежнікаў для заняткаў рэлігійнай дзейнасьцю. У адпаведнасьці з пастановай, цяпер, каб у Беларусь прыехаў, да прыкладу, сьвятар з-за мяжы служыць у касьцёле альбо выкладчык у духоўную навучальную ўстанову ці любы іншаземец для ўдзелу ў дабрачынных акцыях альбо іншых масавых мерапрыемствах рэлігійнага характару, трэба атрымаць дазвол Упаўнаважанага па справах рэлігіяў і нацыянальнасьцяў. Прэс-сакратар апарату Упаўнаважанага Міхаіл Рыбакоў кажа:«Калі запрашае рэлігійная арганізацыя, яна павінна абгрунтаваць, каго, навошта, на які тэрмін запрашае. Калі не хапае сьвятароў — мы іх кандыдатуры ўзгадняем, разглядаем дакументы. Трэба, каб усё было дакладна, зразумела, празрыста».

Такім чынам, кожнаму замежніку, які прыязджае ў Беларусь для ажыцьцяўленьня любой рэлігійнай дзейнасьці, неабходна падрыхтаваць цэлы пакет дакументаў, што пацьвярджаюць ягоную кваліфікацыю. Сьвятару, да прыкладу, неабходна прадставіць дакумент аб рэлігійнай адукацыі і даведку пра стаж працы. Для выкладаньня ў духоўных навучальных установах — яшчэ і вучэбныя планы. Замежнікі таксама павінны пацьвердзіць веданьне беларускай альбо расейскай мовы. Такім чынам, чытаць лекцыі для семінарыстаў альбо праводзіць набажэнствы яны павінны будуць толькі па-расейску альбо па-беларуску. Пры адсутнасьці любога з дакументаў заяўка ня будзе разглядацца. Да таго ж, Упаўнаважаны па справах рэлігіяў і нацыянальнасьцяў можа адмовіць прэтэндэнту без тлумачэньня прычынаў, што супярэчыць, да прыкладу, арт. 29 Закону «Аб свабодзе сумленьня і рэлігійных арганізацыяў».

Мясцовых сьвятароў не хапае ў пратэстанцкіх, каталіцкіх храмах. У Беларусі ёсьць дзьве каталіцкія духоўныя семінарыі — у Пінску і Гародні, якія падрыхтавалі больш за 160 сьвятароў, але ксяндзоў усё адно не хапае, кажа ксёндз Аляксандр Амяльчэня. Прычым праграмы ў семінарыях усіх краінаў універсальныя, зацьверджаныя Ватыканам. Такім чынам, ксяндзы, якія вучыліся, да прыкладу, у Польшчы і ў Пінскай альбо Гарадзенскай семінарыях, атрымліваюць аднолькавую адукацыю.

Аднак каталіцкіх сьвятароў у Беларусі не хапае, сьцьвярджае Аляксандр Амяльчэня: «На дадзены момант у нас хіба што 50% мясцовых сьвятароў працуе, астатнія 50% сьвятароў – з замежжа. Канечне, мы імкнемся, каб сьвятары былі мясцовымі, але з удзячнасьцю ставімся і да тых, што працуюць па 10 і больш гадоў на Беларусі».

Пратэстанцкія пастары Беларусі прад'явілі Лукашэнку ультыматум

Пастары больш чым сарака беларускіх цэркваў, што ўваходзяць у Аб'яднаньне абшчынаў хрысьціянаў поўнага Евангельля, зьвярнуліся да Аляксандра Лукашэнкі.

У лісьце яны выказалі занепакоенасьць у сувязі з узмацненьнем ціску на пратэстанцкія цэрквы. Асаблівая ўвага ў лісьце была нададзена супрацьстаяньню сталічных уладаў і менскай царквы "Новае Жыцьцё". Юрыст царквы "Новае жыцьцё" Сяргей Луканін кажа:"У гэтым лісьце гаворыцца, што, калі ўлады і надалей будуць аказваць ціск на пастара нашага аб'яднаньня Вячаслава Ганчарэнку, то ўсе цэрквы нашага аб'яднаньня пакідаюць за сабой права прымаць удзел у акцыях грамадзянскага непадпарадкаваньня па ўсёй Беларусі".

Сяргей Луканін адзначыў, што цяпер евангельскія хрысьціяне гатовыя перайсьці ад малітваў да адкрытых дзеяньняў, нават да палітычных выступаў.

"Права на волю". Праваабарончы бюлетэнь. Выходзіць два разы на месяц на беларускай і рускай мовах.
Наклад 299 асобнікаў. Пры перадруку спасылка на бюлетэнь абавязковая.